

ihale dökümanında hakedişin tahakkuka bağlanmasını takip eden 30 gün içinde ödenmesi gerekirken, ihale konusu işe ait Sözleşme Tasarısı'nın 12.1'inci maddesinde 90 gün olarak belirlenmesinin mevzuat hükümlerine aykırı olduğu, ayrıca aynı düzenleme içerisinde yer verilen ödemeye ilişkin süreler arasında çelişki bulunduğu

ihale dökümanında hakedişin tahakkuka bağlanması

Toplantı No	: 2023/049
Gündem No	: 25
Karar Tarihi	: 04.10.2023
Karar No	: 2023/UH.I-1288

BAŞVURU SAHİBİ:
Force Medikal San. Tic. Ltd. Şti.,

İHALEYİ YAPAN İDARE:
Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE:
2023/784196 İhale Kayıt Numaralı "Sonuç Karşılığı Laboratuvar Hizmet Alımı" İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:

Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü tarafından 05.09.2023 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "Sonuç Karşılığı Laboratuvar Hizmet Alımı" ihalesine ilişkin olarak Force Medikal San. Tic. Ltd. Şti.'nin 29.08.2023 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 04.09.2023 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 14.09.2023 tarih ve 108455 sayılı Kurum Kayıtlarına alınan 14.09.2023 tarihli dilekçe ile itirazen şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2023/1066 sayılı itirazen şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:
Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazen şikâyet dilekçesinde özetle, Sözleşme Tasarısı'nın 12.1.1'inci maddesinde hakediş raporunun yüklenici veya vekili tarafından imzalandığı tarihten başlamak üzere 90 gün içinde tahakkuka bağlanacağı ve ödememenin bu tarihten başlamak üzere 30 gün içinde yapılacağı düzenlenmiş olmakla birlikte, 12.1'inci maddesinde ödemelerin Muhasebe Biriminin nakit akışı ve ödeme planı doğrultusunda 90 gün içerisinde yapılacağı düzenlemesine yer verildiği, Sözleşme Tasarısı'nın anılan maddesinde hakediş ödemelerinin süresine ilişkin iki farklı (30 gün/90 gün) düzenlemenin yer aldığı, bu durumun Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'ne uygun olmadığı ve sözleşmenin uygulanması aşamasında hukuki sorunlara neden olacağı ayrıca söz konusu belirsizlik ve çelişki sebebiyle nakit akış dengesi konusunda maliyetlerin netleştirilemediği ve ihaleye katılımın engellendiği iddialarına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin "Hakediş ödemeleri" başlıklı 42'nci maddesinde "a) Sözleşme bedelinin iş süresince dönemler itibarıyla ödemesi: Sözleşme konusu hizmetin yüklenici tarafından belli bir süre boyunca devamlı olarak verilmesi (4 üncü maddede tanımlanan sürekli nitelikte bir iş olması) veya işin bölümlere ayrılabilir olması durumunda sözleşmede belirtilen aralıklarla, kesin ödeme mahiyetinde olmak ve kazanılmış hak sayılmamak üzere geçici hakediş ödemeleri yapılır. Yüklenici tarafından yapılan işlerin bedelleri, sözleşmedeki kayıtlara ve ilgili kanunlara göre yapılacak kesintiler de çıktıktan sonra, sözleşmenin ödemeye ilişkin hükümleri çerçevesinde kendisine ödenir. İdarenin isteği halinde yüklenici, kesin hesapları kontrol teşkilatının denetimî altında olmak üzere işe paralel olarak yürütmek zorundadır. Bu halde, geçici hakediş raporlarının düzenlenmesinde, bitmiş iş kısımları için bu kesinleştirilmiş miktarlar dikkate alınır. Hakediş raporlarının düzenlenmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır. 1- Toplam Bedel Üzerinden Birim Fiyat Sözleşmelerde; Geçici hakediş raporları yüklenicinin başvurusu üzerine, sözleşme veya eklerinde aksine bir hüküm bulunmadıkça ayda bir defa düzenlenir. Gelecek yıllara sari olmayan sözleşmelerde yaptırılan işler için, son hakediş raporu bütçe yılının sonuna rastlayan ayın yirminci (20.) günü düzenlenir. İşe başladığından beri meydana getirilen işler, kontrol teşkilatı tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte hesaplanır ve bulunan miktarlar, teklif edilen birim fiyatlarla çarpılmak suretiyle sözleşmedeki esaslara uygun olarak hakediş raporuna geçirilir. Düzenlenen hakediş raporunun işleme konulabilmesi için, yüklenici veya işbaşıda bulunan vekili tarafından imzalanmış olması gereklidir. Yüklenici veya vekili, bildirilen günde, hakediş esas hesaplamaların yapılmasında hazır bulunmazsa kontrol teşkilatı hesaplamaları tek başına yaparak hakediş raporunu düzenler ve yüklenicinin bu husustaki itirazları kabul edilmez. Hakediş raporu düzenlendikten sonra bir hafta içinde yüklenici raporu imzalamazsa kontrol teşkilatı, hakediş raporunu idareye gönderir ve rapor yüklenici tarafından imzalanıncaya kadar idarede hiçbir işlem yapılmaksızın bekletilir. Yüklenici hakediş raporlarını zamanında imzalamazsa, ödemede meydana gelecek gecikmeden dolayı hiçbir şikâyet ve istekte bulunamaz. Hazırlanan ve iki tarafça imzalanmış bulunan geçici hakediş raporu, tahakkuk işlemi yapılmıyca kadar, yetkili makamlar tarafından düzeltilebilir. Ancak bu düzeltme sırasında eski rakam ve yazıların okunabilir şekilde çizilmiş olarak hakediş raporunda bulunması ve düzeltme yapan yetkililerin imzasını taşıması gereklidir. Ancak bu düzeltmeler yeniden sayfa düzenlemeyi gerektirecek ölçüde fazla ise, esas sayfa üzerinde düzeltmenin yapıldığına ilişkin açıklama bulunmak şartı ile, yeniden ayrı bir sayfa düzenlenip hakediş raporuna eklenir.

Her hakediş tutarına, eğer sözleşmede öngörülmüşse eklenecek miktar dahil edilir. Bulunan miktardan, bir önceki hakediş tutarı çıkarılarak bulunan miktarda, ilgili mevzuata göre hesaplanacak Katma Değer Vergisi (KDV) eklenir. Bu miktardan sözleşmede yazılı kesintiler, varsa yüklenicinin idareye olan borçları ve cezalar ile kanunen alınması gereken vergiler kesilir. Hakediş raporu, yüklenici veya vekili tarafından imzalandığı tarihten başlamak üzere en geç sözleşmesinde yazılı sürenin sonunda, eğer sözleşmede bu hususta bir kayıt yoksa otuz gün içinde tahakkuka bağlanır. Bu tarihten başlamak üzere otuz gün içinde de ödeme yapılır." açıklaması yer almaktadır.

Sözleşme Tasarısı'nın "Ödeme yeri ve şartları" başlıklı 12'nci maddesinde "12.1. Sözleşme bedeli (ilave işler nedeniyle meydana gelebilecek artışlara ilişkin bedel dahil) İlgili Sağlık Tesislerinin ve Müdürlüğümüzün bağlı bulunduğu Muhasebe Birimince ve/veya Mal Müdürlüklerince ve Genel Şartnamenin hatalı, kusurlu ve eksik işlere ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla aşağıda öngörülen plan ve şartlar çerçevesinde ödenecektir: -Yüklenici, hizmetin verildiği ayı takip eden 3 (Üç) iş günü içerisinde ödeme evrakları ve kabul işlemlerinin yapılmasını isteyen bir dilekçe ile İdareye başvurur. Dilekçe ekindeki belgeler Kontrol Teşkilatınca kontrol edilip, doğruluğu onaylandıktan sonra ödemeye esas oluşturacak evraklar Tahakkuk Birimine teslim edilir. Tahakkuk birimince tahakkuku yapıp ilgili Muhasebe Birimine intikal ettirilir. Ödeme Muhasebe Biriminin nakit akışı ve ödeme planı doğrultusunda 90 gün içerisinde yapılacaktır. -Düzenlenen hak ediş raporunun işleme konulabilmesi için, yüklenici veya işbaşıda bulunan vekili tarafından imzalanmış olması gereklidir. -Yüklenici veya vekili, bildirilen günde, hak ediş esas hesaplamaların yapılmasında hazır bulunmazsa kontrol teşkilatı hesaplamaları tek başına yaparak hak ediş raporunu düzenler ve yüklenicinin bu husustaki itirazları kabul edilmez. -Hakediş hazırlanması, ilgili mevzuata göre yapılacak olup, veriler ile ilgili sorunların yaşanması durumunda kontrol teşkilatı ve muayene komisyonunun hesaplamaları ve hesaplama yöntemi esas alınacaktır. -Aylık hakedişlerin hazırlanması için otomasyon tetkik kayıtları ve kontrol teşkilatı tarafından onaylanan laboratuvar kayıtları esas alınacaktır. Otomasyonun arızalı olması, doğru istatistik vermemesi vb. durumlarda kontrol teşkilatının tetkik sayılarının hesaplanması ile ilgili öngöreceği kayıtlar esas alınarak hesaplamalar yapılacaktır. Sağlık tesislerimizde verilen hizmetler ile yüklenicinin tetkik sayıları arasında tutarsızlık olması halinde kontrol teşkilatının verileri esas alınacaktır. -Ödemeler, her ay hesaplanan toplam puan üzerinden yapılacak olup, yapılan işlem türüne göre toplam işlem puanı ile sözleşmede bulunan birim fiyatın çarpımı sonucu bulunan bedel üzerinden ödeme yapılacaktır. Bir testin puan olarak değeri belirlenirken Sosyal Güvenlik Kurumunun, Güncel Sağlık Uygulama Tebliği ekinde (SUT-EK-2B) bildirilen Sağlık Kurumları Fiyat Listesinde her bir test için bildirilmiş puanlar esas alınacaktır. SUT kodu ve test listeleri güncellendiği takdirde yenileri geçerli olacaktır. 12.1.1. Hakediş raporu, yüklenici veya vekili tarafından imzalandığı tarihten başlamak üzere 90 gün içinde tahakkuka bağlanır. Bu tarihten başlamak üzere otuz gün içinde de ödeme yapılır." düzenlemesi yer almıştır. İhale konusu işe ait Sözleşme Tasarısı'nın 12.1'inci maddesinde muhasebe biriminin nakit akışı ve ödeme planı doğrultusunda 90 gün içinde ödemelerin yapılacağı düzenlemesinin yer aldığı, 12.1.1'inci maddesinde ise, hakediş raporunun yüklenici veya vekili tarafından imzalandığı tarihten başlamak üzere 90 gün içinde tahakkuka bağlanacağı ve bu tarihten başlamak üzere otuz gün içinde de ödemelerin yapılacağı düzenlemesine yer verildiği görülmüştür. Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin 42'nci maddesinde hakediş raporunun yüklenici veya vekili tarafından imzalandığı tarihten başlamak üzere en geç sözleşmesinde yazılı sürenin sonunda tahakkuka bağlanacağı, eğer sözleşmede bu hususta bir kayıt yoksa otuz gün içinde tahakkuka bağlanacağı ve bu tarihten başlamak üzere otuz gün içinde de ödeme yapılacağı düzenlenmiş olup, ödeme süresinin belirlenmesi hususunda idareye herhangi bir takdir yetkisi verilmediği anlaşılmıştır. Genel Şartname'de yapılan bahse konu düzenlemede, hakedişin tahakkuka bağlanmasının otuz günlük süreyle kısıtlanmasının, bu sürele ilişkin sözleşmede kayıt bulunmaması şartına bağlandığı anlaşılmaktadır. Bu itibarla, hakedişin tahakkuka bağlanmasına ilişkin olarak Genel Şartname'de belirtilen süre dışında bir süre öngörülmesi idarenin yetki ve sorumluluğundadır. Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin 42'nci maddesi uyarınca yükleniciye yapılacak ödemelerin tahakkuk tarihinden itibaren 30 gün içinde yapılması gerektiği, belirtilen süreye ilişkin idarelere farklı bir düzenleme yapma hakkı tanınmadığı anlaşılmaktadır. Sözleşme Tasarısı'nın 12.1.1'inci maddesinin bu kurala uygun olduğu anlaşılmakta ise de anılan Tasarısı'nın 12.1'inci maddesindeki düzenlemede 30 gün olarak belirtilmesi gereken hakediş ödeme süresinin 90 gün olarak belirlenmesinin mevzuata uygun olmadığı ve ödemeye ilişkin süreler bakımından (30 gün/90 gün) ihale dokümanı düzenlemeleri arasında çelişki yarattığı tespit edilmiştir. Yapılan inceleme neticesinde, Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin 42'nci maddesi uyarınca, hakedişin tahakkuka bağlanmasını takip eden 30 gün içinde ödemesi gerekirken, ihale konusu işe ait Sözleşme Tasarısı'nın 12.1'inci maddesinde 90 gün olarak belirlenmesinin kamu ihale mevzuatı hükümlerine aykırı olduğu, ayrıca aynı düzenleme içerisinde yer verilen ödemeye ilişkin süreler arasında çelişki bulunduğu anlaşıldığından, başvuru sahibinin iddiasının yerinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Diğer taraftan, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesinde "Başvuru sahibinin iddialarının tamamında haklı bulunması halinde, Kurul kararı ile itirazen şikâyet başvuru bedelinin başvuru sahibine iadesine karar verilir. Kurul kararının başvuru sahibine bildirimi izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kuruma yazılı talebi üzerine, bu talep tarihini izleyen otuz gün içinde Kurum tarafından itirazen şikâyet başvuru bedelinin iadesi yapılır ve son ödeme tarihine kadar geçen süre için faiz işlemmez. Diğer hallerde başvuru bedeli iade edilmez." hükmü yer almaktadır. Başvuru sahibi tarafından 109.370,00 TL başvuru bedelinin Kurum şikâyet gelirleri hesabına yatırıldığı görülmüştür. Yapılan incelemede anılan isteklinin itirazen şikâyete konu iddiasında haklı olduğu tespit edilmiş olup, Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kamu İhale Kurumuna yazılı talebi halinde 109.370,00 TL başvuru bedelinin iadesinin gerektiği anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, yukarıda mevzuata aykırılıkları belirtilen işlemlerin düzeltici işlemle giderilemeyecek nitelikte işlemler olduğu tespit edildiğinden, ihalenin iptali gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

- 1) Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (a) bendi gereğince ihalenin iptaline,
- 2) Başvuru bedelinin Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kamu İhale Kurumu'na yazılı talebi halinde iadesine,

Oybirliği ile karar verildi.